

Uchwała Nr XX / 189/ 09
Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorski
z dnia 25 lutego 2009 r.

w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z planu zamierzeń Gminy Kowalewo Pomorskie na kadencję 2006-2010 roku

Na podstawie § 2 uchwały Nr VII/40/07 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 27.06.2007 r. w sprawie zatwierdzenia planu zamierzeń Gminy Kowalewo Pomorskie na kadencję 2006-2010 roku.

Rada Miejska

§ 1 Przyjmuje sprawozdanie z planu zamierzeń Gminy Kowalewo Pomorskie na kadencję 2006-2010 za I okres kadencji stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Zygmunt Szczepański

Załącznik Nr 1
do Uchwały Rady Miejskiej
w Kowalewie Pomorskim
z dnia 25 lutego 2009r.

BURMISTRZ MIASTA KOWALEWO POMORSKIE

**SPRAWOZDANIE Z PLANU ZAMIERZEŃ
GMINY KOWALEWO POMORSKIE**

NA KADENCJĘ

2006-2010

(lata 2007-2008)

**Burmistrz Miasta
Andrzej Grabowski**

Kowalewo Pomorskie, grudzień 2008r.

Material zawiera 33 kolejno ponumerowane kartki

Panie Przewodniczący

Wysoka Rado

Wraz z upływem połowy kadencji 2006-2010 składam na ręce Pana Przewodniczącego i Radnych sprawozdanie za połowę kadencji w celu przeanalizowania i na tej podstawie dokonania oceny zrealizowanych zadań.

Pragnę tutaj zwrócić uwagę na realizację niektórych z nich, moim zdaniem najważniejszych, do których zaliczam: nadbudowę Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury, modernizację oczyszczalni ścieków, budowę Orlika, budowy i przebudowy dróg na terenie miasta i gminy Kowalewo Pomorskie, budowy chodników, budowę sieci wodno - kanalizacyjnych, budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, modernizację obiektów oświatowych.

Na większość zadań gmina pozyskała środki w ramach ogłaszanych programów. Rozpoczęto również prace związane z budową centrum sportu i rekreacji w Kowalewie Pomorskim, a tym samym z rozwiązaniem problemu zabezpieczenia terenów pod rozszerzenie cmentarza. Ponadto zostało opracowane Studium Techniczno - Ekonomiczno - Środowiskowe obwodnicy miasta Kowalewa Pomorskiego w ciągu drogi krajowej nr 15.

W minionych latach nadal nasza uwaga skierowana była na likwidację bezrobocia i przeciwdziałanie bezrobociu w gminie.

Dużym sukcesem jest również wciągnięcie gruntów z gminy Kowalewo Pomorskie do pomorskiej specjalnej strefy ekonomicznej.

Pracownicy Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych przystępując do różnych programów pozyskali na realizację zadań dodatkowych środki spoza budżetu gminy w łącznej kwocie ponad 7 mln zł.

Bardzo dziękuję za zaangażowanie i pomoc w realizacji zadań, dotychczasowe dokonania roją nadzieję, że plan na kadencję zostanie zrealizowany w 100%.

INWESTYCJE W ZAKRESIE BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO I UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Priorytet: rozwój infrastruktury technicznej, społecznej, zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska.

I. DZIAŁANIA O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

1. Budowa obwodnicy dla miasta Kowalewa Pomorskiego

Zgodnie z przyjętym programem Gmina przystąpiła do opracowania studium techniczno – ekonomiczno – środowiskowego budowy obwodnicy miasta Kowalewa Pomorskiego w ciągu drogi krajowej nr 15.

WYKONAWCA - Biuro Konsultingowe Ochrony Środowiska „EKOSYSTEM ŚLĄSK” Elżbieta Sugier z siedzibą przy ul. Katowickiej 53 w Mysłowicach wybrany został w drodze przetargu nieograniczonego. Głównym Projektantem jest mgr inż. Bronisław Waluga.

Wykonawca zobowiązuje się wykonać przedmiot umowy w terminie:

- a) Studium techniczno – ekonomiczno – środowiskowe – I etap w terminie 3 miesiące od dnia podpisania umowy.
- b) Studium techniczno – ekonomiczno – środowiskowe – II etap w terminie 6 miesięcy od dnia podpisania umowy.
- c) Pozostałą dokumentację w zakresie wymaganym do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym raport o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko w terminie do 12 miesięcy od dnia podpisania umowy.

Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy wynosi **brutto: 466.070,50 zł.**

Na posiedzeniu ZOPI w Bydgoszczy do dalszych prac rekomendowany został pierwszy i drugi wariant lokalizacji obwodnicy przedstawiony przez projektanta w I etapie.

Gmina wystąpiła do GDDKiA z informacją o stopniu zaawansowania prac projektowych nad STEŚ i wnioskiem o zabezpieczenie środków finansowych w budżecie na 2009 r. na realizację inwestycji.

2. Budowa centrum rekreacji i sportu w Kowalewie Pomorskim

Dokonano wykupu gruntu niezbędnego do realizacji inwestycji. Rozpoczęto realizację I etapu w zakresie budowy boisk sportowych w ramach projektu „Moje Boisko Orlik 2012”. Rozpoczęcie budowy było możliwe z uwagi na dofinansowanie inwestycji w kwocie 666.000,00 zł.

W 2008 r. wykonano takie obiekty, jak:

- a) boisko do piłki nożnej – o wym. 30,00m x 62,00m, o pow. całkowitej 1860,00 m² (pole gry 26,00m x 56,00 m) – nawierzchnia – trawa syntetyczna, piłkochwyty o wysokości 6 metrów, ogrodzenie boiska, wyposażenie: bramki aluminiowe mocowane w tulejach-2 szt., siatki do bramek-2 szt.
- b) boisko wielofunkcyjne – o wym. 19,10 m x 32,10 m, o powierzchni 613,11 m² (pole do gry 15,10m x 28,10m) – ogrodzenie boiska, wyposażenie do piłki koszykowej oraz piłki siatkowej wg dokumentacji projektowej .Nawierzchnia poliuretanowa ułożona zostanie w 2009 roku ze względu na niesprzyjające warunki atmosferyczne.
- c) budynek zaplecza socjalnego- budynek nie podpiwniczony o jednej kondygnacji nadziemnej o powierzchni całkowitej – 68,20 m² i kubaturze – 216,40m³.
- d) oświetlenie boisk – projektory zamocowane na 8 masztach o wysokości minimum 9 m z fundamentem i poprzeczkami na projektory oraz instalacją odgromową.
- e) chodniki – kostka polbrukowa gr. min 6 cm, na podbudowie z piasku i kruszywa, zamknięta obrzeżem betonowym.
- f) przyłącza - wody, kanalizacji sanitarnej i deszczowej do sieci wewnętrznej z wykonaniem pomiaru (wodomierz) przy zapleczu Orlik 2012, wykonanie przyłącza energetycznego (z istniejącego złącza) wzdłuż ulicy Chopina dla zasilania zaplecza Orlik 2012 i oświetlenia.
- g) ogrodzenie terenu- na słupkach stalowych mocowanych na podmurówce betonowej. Wysokość ogrodzenia 4 m, rozstaw słupków 3 m, furtki i bramy rozwierne.
- h) roboty pozostałe - realizowane w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa centrum sportowego i rekreacji w Kowalewie Pomorskim”: roboty przygotowawcze, zabudowa istniejącego rowu melioracyjnego, makroniwelacja, budowa sieci wodociągowej wody pitnej, budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, woda technologiczna.

W wyniku publicznego przetargu nieograniczonego na realizację robót wybrano ofertę złożoną przez: KONSORCJUM z Firmą wiodącą: Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowo – Produkcyjne „MURABET”, ul. Sokołowska 38, 87-400 Golub – Dobrzyń za kwotę – 1 605 765,22 zł, w tym koszt robót dot. Orlika 1.231.094,68 zł, koszt robót przygotowawczych w zakresie budowy Centrum Rekreacji i Sportu 374.670,54 zł.

Budowa basenu w Kowalewie Pomorskim - w harmonogramie konkursów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego będzie możliwość ubiegania się o środki na to zadanie w 2011 roku.

3. Modernizacja drogi powiatowej Wąbrzeźno- Kowalewo Pomorskie

Zadanie przewidziane do wspólnej realizacji samorządów tj. Powiatu Wąbrzeskiego,

Miasta i Gminy Wąbrzeźno, Powiatu Golubsko - Dobrzyńskiego i Gminy Kowalewo Pomorskie. Planowany efekt końcowy to stworzenie węzła komunikacyjnego łączącego obwodnicę Wąbrzeźna z projektowaną obwodnicą Kowalewa Pom., która będzie z kolei posiadać połączenia z drogą krajową, drogą wojewódzką Kowalewo - Chełmża i Kowalewo – Golub - Dobrzyń. W dniu 21 marca 2007 r. podpisane zostało pomiędzy: Powiatem Wąbrzeskim, Miastem Wąbrzeźno, Gminą Wąbrzeźno, Powiatem Golubsko – Dobrzyńskim oraz Gminą Kowalewo Pomorskie porozumienie w sprawie przebudowy drogi powiatowej Nr 1722 C Wąbrzeźno – Kowalewo Pomorskie. Ostatni podpisany dokument to aneks do porozumienia z dnia 01.08.2008 r. regulujący finansowanie wykonania studium wykonalności z elementami koncepcji przebudowy drogi w równych częściach po 1/5 ogólnego kosztu opracowania.

II. DZIAŁANIA O ZNACZENIU LOKALNYM

1. Budowa kanalizacji sanitarnej zarówno w systemie kanalizacji zbiorczej jak i systemie oczyszczalni przydomowych

Gmina wybudowała sieć wod. -kan. na Os. Brodnickim i na Os. przy ul. Mikołaja z Ryńska w Kowalewie Pomorskim. W dniu 30 czerwca 2008 roku zawarto umowę z wykonawcą tj. Zakładem Wielobranżowym Usługowo - Produkcyjnym FISZER z Brodnicy. Koszt robót budowlano - montażowych wynosi 399 665,26 zł. Zadanie współfinansowane było przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w formie pożyczki w kwocie 375.000,00 zł. Opracowana została dokumentacja projektowa na budowę kanalizacji sanitarnej w Wielkim Rychnowie z budową kanału tłoczego do Kowalewa Pomorskiego. Projektant – Zakład Usług Technicznych „PROBUDIN” z Bydgoszczy wybrany został w przetargu nieograniczonym. Koszt opracowania dokumentacji–134.200,00 zł. Z uwagi na brak zgód właścicieli nieruchomości na ułożenie kanału sanitarnego – odstąpiono od opracowania dokumentacji projektowej na budowę kanalizacji sanitarnej do istniejącego osiedla mieszkaniowego w Borównie.

W roku 2007 w drodze przetargu nieograniczonego wyłoniono wykonawcę na budowę 96 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Kowalewo Pom. z terminem zakończenia 31.11.2007 r. Wartość robót budowlano – montażowych 859.465,37 zł brutto. Wykonawca zadania: Konsorcjum - Zakład Usługowo – Handlowy Zbigniew Dylewski Lipno i Wielobranżowy Zakład Usługowy, Andrzej Sieradzki Włocławek. Gmina uzyskała dofinansowanie zadania z WFOŚiGW w Toruniu w postaci pożyczki w kwocie: 730.545,00 zł. Budowa inwestycji zakończona w terminie. Opracowano projekty budowlane na dalsze 44 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków. Wykonawcy: ORGANICA Wrocław oraz MELBUD Toruń opracowali dokumentację projektowo – kosztorysową za ogólną wartość – 45.373,02 zł brutto. W roku 2008 w drodze przetargu nieograniczonego wyłoniony wykonawca Zakład Usługowo – Handlowy Zbigniew Dylewski Lipno realizował budowę 44 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Kowalewo Pom. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 486.208,67 zł z czego:

- a) dokumentacja projektowo - budowlana – 45.373,02 zł brutto,
- b) wartość robót budowlano – montażowych - 435.955,65 zł brutto,
- c) inspektor nadzoru - 4.880,00 zł brutto.

Inwestycja została zakończona i rozliczona w terminie.

Gmina uzyskała dofinansowanie zadania z WFOŚiGW w Toruniu w postaci pożyczki w kwocie: 362.700,00 zł.

2. Modernizacja dróg gminnych

W 2007 r. wykonano przebudowę drogi gminnej Elzanowo - Mariany. Zadanie zostało podzielone na II etapy, zgodnie z opracowaną w 2005 r. dokumentacją projektową, w tym:

- a) I etap – budowa skrzyżowania drogi krajowej nr 15 z drogą gminną Elzanowo – Mariany,
- b) II etap – przebudowa drogi gminnej Elzanowo – Mariany.

Przedsiębiorstwo Robót Drogowych „DROBUD” Spółka z o.o. w Wąbrzeźnie, wybrane w drodze przetargu nieograniczonego za kwotę brutto 364.791,30 zł, wykonało skrzyżowanie oraz nowy odcinek drogi o dł. 163 m. Całkowity koszt inwestycji wyniósł – 394.575,96 zł. Realizacja II etapu uzależniona była od pozyskania dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 3.1. Projekt znalazł się na liście rankingowej, jednakże nie uzyskał dofinansowania. Gmina nadal czynić będzie starania o pozyskanie środków na realizację przebudowy drogi gminnej Elzanowo – Mariany – II etap.

W zakresie zadania p.n.: Modernizacja i przebudowa drogi gminnej Kowalewo Pomorskie – Martyniec opracowano Studium Wykonalności niezbędne do ubiegania się o środki pochodzące z UE. Koszt opracowania - 8 906,00 zł. Wykonawca TARR w Toruniu. Gmina złożyła wniosek i uzyskała dofinansowanie w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych. Zadanie przewidziane do realizacji w 2009 roku. W roku 2008 opracowana została przez Firmę Projektowo – Usługową JACZUN dokumentacja projektowa na przebudowę drogi gminnej Frydrychowo – Otoruda. Koszt opracowania wraz z nadzorem autorskim wyniósł 49.795,52 zł. Zakres zadania obejmuje przebudowę drogi na odcinku 0,54425 km, w tym:

- a) wykonanie konstrukcji jezdni,
- b) wykonanie zjazdów,
- c) wykonanie odwodnienia jezdni,
- d) ustawienie oznakowania pionowego.

Projekt jest zgłoszony do konkursu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007 – 2013 - działanie 1.1 Infrastruktura drogowa. Koszt robót budowlanych, wynosi wg kosztorysu

inwestorskiego 1.098.113,18 zł. Natomiast zakładany całkowity koszt projektu – 1.161.328,70 zł.

3. Budowa chodników i ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych, wojewódzkich i drodze krajowej

Przy drogach powiatowych – budowa chodnika w Wielkim Rychnowie

Zgodnie z zawartym porozumieniem z Zarządem Dróg Powiatowych w Golubiu – Dobrzyniu z dnia 12 lipca 2006 r. zaplanowano wykonanie chodnika wzdłuż drogi powiatowej w Wielkim Rychnowie na odcinku ok. 160 mb (prawa strona w kierunku Borówna przed przejazdem kolejowym). Powiatowy Zarząd Dróg przekazał wg szacunkowego kosztorysu materiały na budowę chodnika, w tym: krawężniki betonowe, obrzeża oraz kostkę betonową polbruk grubości 6 i 8 cm. W związku z przeprowadzoną przebudową drogi powiatowej dokonano zmiany lokalizacji chodnika (lewa strona w kierunku Borówna). Uzyskano w tym zakresie niezbędne pozwolenia. Budowa chodnika w 2009 roku.

Przy drogach wojewódzkich – budowa chodnika z Kowalewa Pom. do Sierakowa

W przetargu nieograniczonym dokonano wyboru projektanta na opracowanie dokumentacji projektowej na budowę chodnika z Kowalewa Pomorskiego do Sierakowa o długości 1.541 m, szerokości 1,5 – 2,0 m za cenę brutto – 26.840,00 zł. W sierpniu 2008 r. podpisano umowę z TRADE COMPANY „DELTA” Sp. z o.o. z siedzibą w Grudziądzu na budowę chodnika z kostki betonowej. Koszt robót budowlano – montażowych wynosi brutto 266.031,53 zł, przy czym Zarząd Dróg Wojewódzkich finansuje zakup kostki betonowej i obrzeży, zgodnie z zawartym porozumieniem. Zadanie zakończone i rozliczone.

Przy drogach wojewódzkich – budowa chodnika z Mlewca do Mlewa oraz z Frydrychowa do Napola

Odstąpiono od realizacji inwestycji w zakresie budowy chodnika z Mlewca do Mlewa z uwagi na brak zgód właścicieli na zajęcie części nieruchomości pod budowę. Aneksem z dnia 11.09.2008 r. do porozumienia, zawartego z Zarządem Dróg Wojewódzkich zadanie zostało ostatecznie wykreślone. Z uwagi na duże zainteresowanie mieszkańców podjęto natomiast działania w zakresie opracowania dokumentacji projektowej na budowę chodnika z Frydrychowa do Napola. Zawarto umowę na opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej z terminem wykonania do 5 maja 2009 roku.

Przy drogach krajowych

Pomimo uzyskania z Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Bydgoszczy wstępnych deklaracji współpracy w zakresie współfinansowania budowy chodników przy drogach krajowych do Urzędu Miejskiego nie wpłynęły zgody

właścicieli na zajęcie części nieruchomości pod budowę. Zgodnie z podpisanym porozumieniem o wzajemnym finansowaniu chodników wzdłuż dróg krajowych, Gmina Kowalewo Pomorskie opracowała dokumentację projektową na budowę zatok autobusowych i chodników w miejscowościach: Frydrychowo i Elzanowo. Koszt opracowania dokumentacji wynosi 58.560,00 zł łącznie z nadzorem autorskim. Planowany termin realizacji zadań – III kwartał 2009 roku.

III. AKTUALIZACJA OFERT INWESTYCYJNYCH I JEJ PROMOCJA POPRZEZ:

Kontynuacja zadań wynikających z nowelizacji ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym poprzez opracowanie:

- decyzji o warunkach zabudowy,
- decyzji o ustaleniu lokalizacji dla inwestycji celu publicznego, pozwalają osobom fizycznym i przedsiębiorcom realizować zamierzenia budowlane i nie powodują zastoju inwestycyjnego.

W celu zabezpieczenia terenów przeznaczonych pod rozwój budownictwa mieszkaniowego, usługowego, przemysłowego oraz rozwój infrastruktury społecznej opracowano:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części jednostki strukturalnej Zapłuskowęsy i części 01 obrębu ewidencyjnego miasta Kowalewa Pomorskiego przeznaczając tereny rolne na tereny o funkcji mieszkaniowej z usługami towarzyszącymi, tereny produkcyjno - usługowe i zabudowy zagrodowe. Koszt opracowania 15.000,00 zł.

W celu:

- rozpoznania i aktualizacji uwarunkowań rozwoju gminy w zakresie środowiska przyrodniczego, kulturowego, stanu zagospodarowania oraz infrastruktury technicznej,
- dostosowania wytyczonych dotychczas kierunków zagospodarowania przestrzennego do zaktualizowanych potrzeb oraz uchwalonych wieloletnich programów wraz z określeniem możliwości potencjalnych zmian wykorzystania przestrzeni w zgodzie z przyjętymi celami rozwoju,
- analizy aktualności obowiązujących planów miejscowych opracowano ocenę aktualności uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie oraz obowiązujących planów miejscowych dla terenów miasta i gminy Kowalewo Pomorskie. Zatwierdzenie powyższego nastąpiło Uchwałą Nr XXXII/272/06 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 28 czerwca 2006 roku. Biorąc powyższe pod uwagę dokonano zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie. Koszt opracowania brutto 48.800 zł.

Zakończono prace w zakresie opracowania miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego wskazanych w w/w studium, zgodnie z którymi uzyskano dalsze tereny pod rozwój budownictwa mieszkaniowego, usługowego, przemysłowego, rozwój infrastruktury społecznej.

Opracowane plany:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części 04 obrębu ewidencyjnego miasta Kowalewa Pomorskiego dla potrzeb zabudowy rekreacyjno – sportowej oraz zabudowy mieszkaniowej z nieuciążliwymi usługami, obejmujący obszar ca – 7,1 ha,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części 01 i 03 obrębu ewidencyjnego miasta Kowalewa Pomorskiego dla potrzeb zabudowy mieszkaniowej z nieuciążliwymi usługami, zabudowy wielorodzinnej i zabudowy usługowo – produkcyjnej, obejmujący obszar ca – 40 ha (*uchwała zatw. plan miejscowy wraz z procedurą planistyczną przekazana do UW w Bydgoszczy celem sprawdzenia i przekazania do publikacji w Dz.Urz.*),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części jednostki strukturalnej Frydrychowo dla potrzeb zabudowy mieszkaniowej z usługami nieuciążliwymi, zabudowy wielorodzinnej, zabudowy produkcyjno - usługowej, obejmujący obszar ca – 12 ha (*uchwała zatw., plan miejscowy wraz z procedurą planistyczną przekazana do UW w Bydgoszczy celem sprawdzenia i przekazania do publikacji w Dz.Urz.*),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części jednostki strukturalnej Kiełpiny dla potrzeb zabudowy rekreacyjno – sportowej z towarzyszącą infrastrukturą, obejmujący obszar ca – 6 ha (*uchwała zatw. plan miejscowy wraz z procedurą planistyczną przekazana do UW w Bydgoszczy celem sprawdzenia i przekazania do publikacji w Dz.Urz.*).

Koszt opracowania powyższych opracowań planistycznych brutto – 73.370,00 zł. Wykonawcą była firma AWJ Wojciech Jaworski z Bydgoszczy.

Zmieniające się uwarunkowania wynikające z możliwości pozyskiwania środków pochodzących z UE oraz społeczno – gospodarcze zapotrzebowania inwestycyjne spowodowały konieczność wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pom. Dnia 25 czerwca 2008 r. RM podjęła uchwałę nr XIII/148/08 w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie. Wykonawcą w/w opracowania jest firma AWJ Wojciech Jaworski z Bydgoszczy za kwotę: 64.660,00 zł brutto (procedura planistyczna w toku).

ZADANIA Z ZAKRESU POSZCZEGÓLNYCH REFERATÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

I. ROLNICTWO

1. W końcu roku 2005 Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych opracował i złożył w

Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu 2 wnioski: pierwszy związany z dokończeniem melioracji na terenie miejscowości Mlewo (63,75 ha), drugi związany z odbudową Strugi Rychnowskiej. Obydwa zadania realizowane są w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich – Gospodarowanie Rolniczymi Zasobami Wodnymi”.

Wnioski złożone w Urzędzie Marszałkowskim spotkały się z przychylnym przyjęciem, które przełożyło się z kolei na możliwość rozpoczęcia obydwu inwestycji w roku 2006. Place budów Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych przekazał wykonawcom w miesiącu sierpniu 2006r.

Koszt projektu pn.:

- a) „Mlewo II Etap II” - 734 525,00 zł
- b) „Odbudowa Strugi Rychnowskiej” - 524 208,00 zł

Razem: 1 258 733, 00 zł

Termin zakończenia obu projektów przewidywany był na wrzesień 2007r.

Zadanie pn „Odbudowa Strugi Rychnowskiej ”zakończone zostało w związku ze sprzyjającymi warunkami wodnymi (niskimi stanami wód) w miesiącu lipcu 2007r.

Odbiór zadania pn „Mlewo II Etap II ” nastąpił 25 września 2007r.

Współpraca przy opracowaniu i realizacji „Wojewódzkiego Programu Nawodnień na lata 2007-2013” - na chwilę obecną program został zawieszony.

Współpraca ze spółkami wodnymi działającymi na terenie gminy związana z konserwacją i utrzymaniem urządzeń melioracji szczegółowej. W roku 2008 GSW otrzymała z UM Kowalewo Pomorskie dotację w kwocie 150 000 zł , z przeznaczeniem na zakup nowej maszyny melioracyjnej. Przekazana kwota stanowiła 50% wartości nowego sprzętu. Na pozostałą część GSW zaciągnęła kredyt w BS Kowalewo Pomorskie. Zakup dokonany został w miesiącu marcu. Maszyna wjechała w teren z końcem miesiąca kwietnia , po odbyciu przez przyszłego operatora stosownego kursu obsługi.

2. Pomoc w sytuacjach kryzysowych: klęski powodzi, gradobicia, suszy.

W roku 2007 gospodarstwa z terenu naszej gminy ucierpiały na skutek klęsk żywiołowych - wczesnowiosennych przymrozków i majowego gradobicia. W miesiącu maju dwukrotnie powołano komisje, których zadaniem było oszacowanie powstałych strat. Ogółem straty oszacowano w 99 gospodarstwach na łącznej powierzchni upraw 1 059 ha. W związku z poniesionymi stratami poszkodowane gospodarstwa miały możliwość ubiegania się jedynie o preferencyjny kredyt na wznowienie produkcji rolnej.

W roku 2008 gospodarstwa kolejny raz z rzędu ucierpiały na skutek klęski żywiołowej - długotrwałej wiosenno - letniej suszy. W miesiącu czerwcu została powołana komisja, której zadaniem było oszacowanie powstałych strat. Ogółem straty oszacowano w 540 gospodarstwach na łącznej powierzchni upraw 9 213,86 ha.

W związku z poniesionymi stratami poszkodowane gospodarstwa mają możliwość ubiegania się o preferencyjny kredyt na wznowienie produkcji rolnej. Ponadto gospodarstwa rolne, w których szkody w uprawach rolnych spowodowane klęską suszy, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę wyniosły średnio powyżej 30% , mogły ubiegać się do 10.10.2008r. o jednorazową pomoc w formie zasiłku celowego udzielanego przez kierownika ośrodka pomocy społecznej.

Pomoc przysługuje w wysokości :

- a) 500 zł – w przypadku rodziny rolniczej prowadzącej gospodarstwo rolne o powierzchni do 5 hektarów użytków rolnych;
- b) 1000 zł – w przypadku rodziny rolniczej prowadzącej gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 5 hektarów użytków rolnych.

Wpłynęło 487 wniosków. Na realizację powyższej pomocy przeznaczono 451.000,00 zł.

II. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Kwestia przeniesienia ewidencji działalności gospodarczej do urzędów skarbowych zgodnie z projektem nowelizacji ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i ustawy wprowadzającej ustawę o swobodzie działalności gospodarczej stała się nieaktualna do dnia 31 marca 2009. Obecnie trwają prace legislacyjne nad możliwością utworzenia w gminach okienek , w których zainteresowany przed rozpoczęciem działalności mógłby dokonać wszelkich zgłoszeń począwszy od urzędu statystycznego, urzędu skarbowego na ZUS-ie kończąc.

W ramach promocji samozatrudnienia nadal obowiązuje uchwała nr XXV/212/05, podjęta w dniu 26 października 2005 przez Radę Miejską w Kowalewie Pomorskim, zwalniająca osoby zamierzające podjąć działalność gospodarczą po raz pierwszy z opłaty za zgłoszenie dokonania wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko - Pomorskiego – nr 122 poz. 2081 z dnia 16 listopada 2005, weszła w życie z dniem 1 stycznia 2006. Z możliwości, które dała podjęta uchwała w roku 2007 skorzystały 42 osoby. Do dnia 19 grudnia 2008r.- 51 osób.

III. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Realizacja założeń „Programu Ochrony Środowiska” oraz „Planu Gospodarki Odpadami” dla miasta i gminy Kowalewo Pomorskie

Zgodnie z unormowaniami zawartymi w ustawie Prawo ochrony środowiska, Rada Miejska Kowalewa Pomorskiego , uchwałą nr XIV/127/04 z dnia 30 czerwca 2004, przyjęła „Gminny program ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2016”. Zgodnie z art 12b ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001, organ wykonawczy gminy zobowiązany jest do złożenia sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami, obejmującego okres dwóch lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres, zwany dalej „okresem sprawozdawczym”. Zgodnie z art 13 wyżej cytowanej

ustawy sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami , organ wykonawczy gminy przedkłada radzie gminy i zarządowi powiatu w terminie do dnia 31 marca po upływie okresu sprawozdawczego. Spełniając obowiązki wynikające z wyżej cytowanych artykułów sporządzono sprawozdanie z Gminnego programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami miasta i gminy Kowalewo Pomorskie. Sprawozdanie to w ustawowym terminie przedłożone zostało przez Burmistrza Zarządowi Powiatu i Radzie Gminy, która je przyjęła uchwałą nr: VI/35/07 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 maja 2007r. w sprawie przyjęcia raportu z realizacji Gminnego programu ochrony środowiska oraz planu gospodarki odpadami miasta i gminy Kowalewo Pomorskie.

2. Kontynuowanie działań informacyjno - edukacyjnych związanych z realizacją założeń wynikających z „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Polski”

Na stronach internetowych UM zamieszczane są bieżące informacje nt. możliwości utylizacji azbestu, przepisy prawne oraz wykaz firm posiadających uprawnienia do prowadzenia prac związanych z utylizacją wyrobów zawierających azbest.

IV. SPRAWY MIESZKANIOWE

1. Realizowano , zatwierdzony Uchwałą Nr XXXIII/285/06 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 04.10.2006r. , wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy w latach 2007 - 2011. Szczegółowe sprawozdania z w/w uchwały są przedmiotem obrad Rady Miejskiej jeden raz w roku, w terminie do 30-go czerwca każdego roku za rok poprzedni.

2. Wydano decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji polegającej na budowie dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych - liczba planowanych do oddania do użytku mieszkań – 40. Zasiedlenie w/w budynków przewiduje się na przełomie roku 2008/2009.

- a) w m-cu czerwcu 2008r. została podjęta przez Radę Miejską w Kowalewie - Pom. uchwała w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie i wniesienie nieruchomości stanowiącej własność gminy jako aport do Rypińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Wybudowany budynek ma mieścić w sobie 36 lokali mieszkalnych,
- b) opracowywane są mpzp, w których zabezpiecza się tereny pod budownictwo jedno i wielorodzinne,
- c) w roku 2009 planujemy budowę budynku socjalnego przy ul. Żeromskiego, w którym mieścić się będzie 10 lokali mieszkalnych.

3. Pobudowano budynek socjalny przy ul. 1-Maja 13a , w wyniku czego uzyskanych zostało 8 nowych mieszkań oraz rozbudowano budynek socjalny przy ul. 1-go Maja 13 , dzięki czemu uzyskano dodatkowo 4 mieszkania.

4. Wykonano 6 wyroków eksmisyjnych, przydzielając eksmitowanym lokale

socjalne.

5. Działania mające na celu zmniejszenie zaległości czynszowych:

- a) pisma wzywające do zapłaty zaległości,
- b) rozłożenie zaległości na raty – wysokość rat oraz terminy spłaty określają zawarte porozumienia pomiędzy gminą a dłużnikiem,
- c) kierowanie sprawy o zapłatę do sądu, w kolejności do komornika sądowego.

V. SPRAWY KOMUNALNE

1. Podejmowanie zadań w zakresie poprawy estetyki miasta:

W roku 2006

- a) Zakupiono 11 parkingów rowerowych, z których 7 zostało ustawionych na terenie miasta, 4 w Szkole Podstawowej w Wielkiej Łące.

W roku 2007

- a) W obrębie ul. Drzymały ustawiono nowe tablice z nazwami ulic,
- b) Zakupiono 20 koszy ulicznych na odpady komunalne, które ustawione zostały w obrębie ul. Plac 700 – lecia oraz na przystanku PKS przy ul. Św. Mikołaja,
- c) Na terenie miasta ustawiono 4 kosze na psie odchody. Dokonano również zakupu specjalnych zestawów higienicznych do sprzątania po zwierzętach, które mieszkańcy mogą nieodpłatnie pobierać w kioskach „Ruch”-u, ZGKiM Sp. z o.o. i Urzędzie Miejskim,
- d) W ramach zagospodarowania terenów zielonych:
  - nasadzono drzewa „Catalpy” na zieleńcach przy ul. Toruńskiej,
  - obsadzono nowymi drzewami i krzewami zieleniec na Placu 700 – lecia oraz zieleniec przy kiosku „Ruch” - u na ul. 23 Stycznia,
  - na Placu 700 – lecia ustawiono i obsadzono 36 szt. betonowych donic,
  - wyłożono żwirem teren przy chodniku w stronę poczty oraz ustawiono na nim betonowe donice,
  - zakupiono 8 wież kwiatowych.
- d) Na placu targowym przy ul. Strażackiej ustawiono toaletę, która została podłączona do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

W roku 2008

- a) Dokonano wymiany tablic z nazwami ulic na Osiedlu J. Kochanowskiego,
- b) Ustawiono nowe barierki ochronne (w miejsce ogrodzenia łańcuchowego) przy skarpie na ul. 23 Stycznia,
- c) Zakupiono dwa stoliki (jeden z planszą do gry w szachy i jeden do gry w chińczyka) oraz taborety, które zostaną w 2009 roku ustawione przy piaskownicy w Parku 730 – lecia,

- d) Zakupiono 40 koszy ulicznych na odpady komunalne, które ustawione zostały na terenie miasta oraz przy ciągach pieszo – rowerowych Kowalewo-Szychowo i Kowalewo - Frydrychowo,
- e) Nasadzono nowe krzewy na zieleńcu, na skrzyżowaniu ul. Dworcowej i 23 Stycznia oraz rabacie przy bud. Urzędu Miejskiego,
- f) Corocznie przeprowadzano remonty cząstkowe nawierzchni asfaltowych dróg gminnych oraz malowanie pasów na jezdniach, linii segregacyjnych, łańcuchów i słupków ochronnych, miejsc parkingowych dla pojazdów osób niepełnosprawnych, uzupełniano oraz wymieniano brakujące i zniszczone oznakowanie drogowe,
- g) Na bieżąco wykonano naprawy cząstkowe chodników na terenie miasta. Utrzymaniem czystości i porządku oraz pielęgnacją zieleni na terenie miasta zajmował się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. - wykonawca wyłaniany jest w drodze przetargu,
- h) Corocznie prowadzone są niezbędne remonty wiat przystankowych. W roku 2008 wykonano remont wiaty PKS na ul. Św. Mikołaja w Kowalewie Pom. oraz w m. Szychowo.

2. Organizacja i prowadzenie akcji i konkursów o charakterze ekologiczno-estetycznym.

Sprawdzonym sposobem na poprawę estetyki, czystości i porządku oraz warunków higieniczno – sanitarnych jest coroczne organizowanie konkursów o zasięgu gminnym. Jednym z nich jest konkurs „Piękna Gmina”, który w swoich założeniach staje się zachętą dla mieszkańców do podejmowania lub kontynuowania prac porządkowych oraz organizacyjno - technicznych w zakresie, np. dróg lokalnych, zadrzewień, zagospodarowania terenów i obiektów użyteczności wspólnej. W 2007r. na sesji absolutoryjnej nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu za 2006r. Ogłoszono również nabór deklaracji do kolejnej edycji, jednak ze względu na zmiany w regulaminie konkurs nie został rozstrzygnięty. Konkurs kontynuowany jest również w 2008r. Rozstrzygnięcie tej edycji nastąpi na sesji absolutoryjnej w 2009r.

Wzorem lat ubiegłych w roku 2006 i 2007 przeprowadzono kolejne edycje konkursu „Przywracamy urok naszej gminie”, którego celem jest przywracanie estetycznego wyglądu miejscom zaniedbanym, zaśmieconym bezmyślną działalnością człowieka. Konkurs kontynuowany jest także w 2008r. Deklarację udziału w tegorocznej VI edycji konkursu złożyło 6 sołectw i jeden Zarząd Osiedla. Ogłoszenie wyników oraz wręczenie nagród nastąpiło na sesji Rady Miejskiej w miesiącu grudniu 2008 roku. Pierwsze miejsce zajęło Sołectwo Pruska Łąka, drugie przypadło ex aequo sołectwom Pluskowęsy i Wielkie Rychnowo. Przyznano również wyróżnienia dla sołectwa Szychowo, Bielsk i Chełmoniec.

W roku 2007 po raz pierwszy ogłoszono gminny konkurs „Na najpiękniejszą iluminację świąteczno – noworoczną”. W wyznaczonym terminie wpłynęły 42 deklaracje udziału. Podsumowanie konkursu wraz z wręceniem nagród nastąpiło na Sesji Rady Miejskiej w dn. 20 lutego 2008 r. W roku 2008 ogłoszono drugą edycję

konkursu, którego ogłoszenie wyników i wręczenie nagród nastąpi na Sesji Rady Miejskiej w pierwszym kwartale 2009. Miasto i gmina corocznie uczestniczą w akcji „Sprzątanie Świata – Polska”.

3. Realizacja zadań wynikających z Uchwały nr XIV/270/04 Rady Miejskiej w Kowalewie Pom. z dnia 30 czerwca 2004 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami na lata 2004 - 2007 z perspektywą na lata 2008 – 2016”.

W okresie ostatnich lat kontynuowano selektywną zbiórkę odpadów – szkła i tworzyw sztucznych, na bazie posiadanych pojemników. W 2007 r. utworzono dwa dodatkowe punkty – przy ul. Główny Dworzec i w m. Frydrychowo, wyposażono również w pojemniki na szkło i plastik Gimnazjum Publiczne w Kowalewie Pom. W roku 2008 utworzono nowy punkt przy ul. 1 Maja oraz ustawiono dodatkowy pojemnik na szkło na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej „Zachęta” w m. Wielka Łąka. Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku na terenie miasta i gminy funkcjonowały 24 ogólnodostępne punkty, na których ustawionych jest 31 pojemników siatkowych o pojemności 1100 l na tworzywa i 27 pojemników o poj. 1100 l na szkło. Pojemniki stanowią własność gminy. Gmina pokrywa koszty selektywnej zbiórki tworzyw sztucznych i szkła tj. zakupu, remontu oraz opróżniania pojemników.

Rok	Ilość selektywnie zebranych: szkła /tworzyw w Mg	Ilość zebranych odpadów Razem Mg.	Koszty zbiórki	Koszt zakupu/remontu poj.
2006	77,5/32,2	109,7	28.146,96 zł	6.650,79(koszt remontu)
2007	50,3/31,5	81,8	36.811,84 zł	-
2008	60,9/19,1	80,0	54.884,14zł	koszt zakupu 5szt.pojemników na szkło)

Szkoły organizują także akcyjne zbiórki makulatury oraz zbiórkę baterii i małych akumulatorów. Makulatura przekazywana jest do firm zajmujących się skupem surowców wtórnych w Toruniu. Zebrane baterie przekazywane są do Organizacji Odzysku REBA.

Obsługa punktów selektywnej zbiórki szkła i tworzyw sztucznych powierzona została w drodze przetargu Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Kowalewie Pom. Zebrane odpady ZGKiM przekazuje przedsiębiorcom zajmującym się recyklingiem tego rodzaju odpadów.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz Uchwały Nr XXVIII/230/06 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 22 lutego 2006 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na

terenie miasta i gminy Kowalewo Pomorskie m.in. przeprowadzanie kontroli w zakresie posiadania przez właścicieli nieruchomości umów i rachunków za odbiór odpadów komunalnych.

Na terenie miasta i gminy Kowalewo Pom. funkcjonuje indywidualny system gromadzenia odpadów. Odpady komunalne stałe, są wywożone i utylizowane (poprzez składowanie) na wysypisku w m. Niedźwiedź gm. Dębowa Łąka. System utylizacji zmieszanych odpadów komunalnych poprzez ich składowanie, funkcjonować będzie do czasu wdrożenia nowych, kompleksowych rozwiązań w gospodarce odpadami. Zgodnie z założeniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010, podstawą w tym zakresie winny stać się regionalne zakłady zagospodarowania odpadów. Głównym ich celem będzie odzysk i unieszkodliwianie odpadów poza składowaniem.

Od 2003 r. na terenie miasta i gminy prowadzone są kontrole w zakresie posiadania przez właścicieli nieruchomości umów i rachunków na wywóz i utylizację odpadów komunalnych stałych. Ogółem w okresie od 2003 r. do końca 2008 roku do okazania umów wezwano 720 właścicieli nieruchomości (w okresie od końca grudnia 2006 r. do grudnia 2008 r. - 99 osób). W roku 2008 wszczęto postępowanie z Urzędu i wydano decyzję o przejęciu obowiązku wywozu nieczystości z terenu nieruchomości położonej w Kowalewie Pom. przy ul. Toruńskiej. Kontrole odnoszą również efekty propagandowe, gdyż w w/w okresie czasu 307 osób podpisało umowy bez wezwania ze strony Urzędu, w tym w okresie od końca grudnia 2006 r. do końca grudnia 2008r.-85 osoby.

5. Rozwój własnego zaplecza technicznego i gospodarczego w celu zapewnienia realizacji zadań ciążących na gminie.

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.w Kowalewie Pomorskim w roku 2006, z wypracowanych przez siebie środków, zakupił m.in. koparko - ładowarkę „Ostrówek”, ładowarkę Weidemann, pług odśnieżny, zamiatarkę i kosę spalinową. Dokonano także zakupu komputerów do zakładu. Wartość poniesionych środków wynosiła 54.097,81 zł.

W roku 2007 Zakład zakupił m.in. dwa komplety rusztowań, przyczepę ciągnikową i traktor BW Platinum (miniciągnik), a ponadto dosprzętowano dział techniczny, dział oczyszczania i zieleni oraz dział transportu. Wartość dokonanych zakupów wynosiła 113.157,77 zł. Ponadto w 2007r. do wypełniania własnych zadań statutowych Zakład otrzymał trzy używane samochody: Skodę Octavię, Poloneza ATU oraz Forda Transit. W 2008r. dokonano zakupu myjki wysokociśnieniowej, autobusu marki Bova oraz śmieciarki dwukomorowej do selektywnej zbiórki nieczystości. Łączny koszt zakupów wyniósł około 196.600 zł.

6. Współpraca z zarządcami dróg w zakresie poprawy bezpieczeństwa i stanu technicznego dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych.

Dzięki bardzo dobrej współpracy z zarządcami dróg zostało zrealizowanych szereg zadań związanych z poprawą bezpieczeństwa i stanu technicznego dróg. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła w IV kwartale 2006r. długo

oczekiwany remont drogi krajowej na terenie miasta Kowalewo Pom. Remont objął ulice: Batalionów Chłopskich, Chopina, Pl. 700-lecia, 23-Stycznia, Brodnicką, odcinek od granic miasta do skrzyżowania z drogą wojewódzką we Frydrychowie, Pl. Wolności, Św. Mikołaja oraz ul. Toruńską (w miejscach, w których zniszczona była podbudowa). Zakres prac obejmował ułożenie nowej nawierzchni jezdni z SMA i chodników z kostki polbrukowej oraz wykonanie parkingów i wjazdów z kostki granitowej. W sumie wyremontowano ok. 3 km drogi krajowej.

W 2007r.:

- a) GDDKiA sfinansowała koszty wykonania warstwy wyrównawczej na ul. Strażackiej oraz poszerzyła zjazd z drogi krajowej na drogę powiatową Szychowo – Wielkie Rychnowo.
- b) Rejon Dróg Wojewódzkich wykonał remont drogi na odcinku Sierakowo – Kowalewo Pom., polegający na powierzchniowym utwaleniu nawierzchni emulsją asfaltową i grysami. Ponadto RDW przekazał materiały na remont części chodnika na ul. Odrodzenia wraz z zatoką autobusową.
- c) Zarząd Dróg Powiatowych w Golubiu - Dobrzyniu rozpoczął ścinę zawyżonych poboczy dróg powiatowych. Prace wykonywane były przy udziale mieszkańców, którzy zapewniali transport i zagospodarowanie nadmiaru ziemi.

W 2008r.:

- a) Zawarto porozumienie z GDDKiA w sprawie wykonania przy drodze krajowej zatok autobusowych wraz z dojazdami do przystanków w Elzanowie i Frydrychowie. Gmina Kowalewo Pom. opracowała niezbędną dokumentację techniczną oraz wystąpiła o wydanie pozwolenia na budowę. Budowa zatok autobusowych wraz z dojazdami do przystanków będzie leżała po stronie GDDKiA.
- b) Rejon Dróg Wojewódzkich wykonał remont drogi na odcinku Frydrychowo – Golub - Dobrzyń polegający na powierzchniowym utwaleniu nawierzchni emulsją asfaltową i grysami. Zostało zawarte porozumienie z Zarządem Dróg Wojewódzkich na wykonanie chodników przy drodze wojewódzkiej na odcinkach Kowalewo Pom. -Sierakowo oraz Frydrychowo - Napole. RDW przekazał materiały na wykonanie chodnika Kowalewo Pom. - Sierakowo.
- c) Zarząd Dróg Powiatowych w Golubiu-Dobrzyniu dokonał przebudowy drogi powiatowej w Wielkim Rychnowie na odcinku od torów kolejowych do mostu na Strudze Rychnowskiej. W ramach tej inwestycji wybudowano rondo na skrzyżowaniu dwóch dróg powiatowych. ZDP w Golubiu-Dobrzyniu kontynuował ścinę zawyżonych poboczy dróg powiatowych. Podobnie jak w roku 2007 roboty były realizowane przy udziale mieszkańców.

7. Zagospodarowanie terenu targowiska przy ul. Strażackiej.

Plac targowy przy ul. Strażackiej został wyrównany i w 2007 r. wyposażony w toaletę. W 2008 roku dokonano nasadzenia krzewów ozdobnych.

8. Zwiększenie ilości miejsc parkingowych na terenie miasta.

W roku 2007 dzięki przychylności władz Gminnej Spółdzielni SCh, w centrum miasta – przy ulicy Szkolnej powstało 10 nowych miejsc parkingowych. W wyniku przeprowadzonego remontu ul. Plac 700 – lecia i Krótkiej przybyło także kilka nowych miejsc parkingowych w centrum miasta. Po wyrównaniu terenu, dużą ilością miejsc parkingowych dysponuje plac targowy przy ul. Strażackiej.

VI. DROGI GMINNE

1. Remont Pl. 700-lecia i ul. Krótkiej w Kowalewie Pom. (chodniki wykonane z płytek polbrukowych, zatoki parkingowe z kostki kamiennej, na jezdni ułożono nowy dywanik asfaltowy) został zrealizowany w 2007r. Remont był kontynuacją prac zrealizowanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, która jesienią 2006r. przeprowadziła remont m.in. części Pl. 700-lecia, po której prowadzi droga krajowa.

2. W 2007r. przeprowadzono remont ul. Strażackiej. Jezdnia uległa znacznemu zniszczeniu w wyniku objazdów organizowanych podczas remontu drogi krajowej. Gmina sfinansowała koszty remontu chodników, regulacji zaworów i studzienek kanalizacyjnych. Podczas prowadzonych prac remontowych wymieniono 10 słupów oświetleniowych. Koszty ułożenia nowej nawierzchni zostały sfinansowane przez wykonawcę remontu drogi krajowej oraz GDDKiA.

W 2007r. przeprowadzono remont ul. Młyńskiej. Nawierzchnia jezdni została wykonana z destruktu asfaltowego. Warstwa destruktu została ułożona na podbudowie z kamienia wap. oraz powierzchniowo utrwalona emulsją drogową i grysami.

3. W 2008r. opracowano dokumentację techniczną na przebudowę ulic w centrum miasta Kowalewo Pom., tj. ul. Szkolnej, Toruńskiej, Ogrodowej, Wąskiej, Murnej i dróg dojazdowych do drogi krajowej prowadzącej po ul. Batalionów Chłopskich i Chopina. Ogłoszono i rozstrzygnięto przetarg na przebudowę ulic w centrum miasta. Zawarta umowa przewiduje zakończenie robót w terminie do 30 września 2009r. W miesiącu listopadzie i grudniu 2008 roku realizowano prace związane z przebudową ul. Szkolnej.

4. Przebudowa ciągu pieszo – jezdni przy ul. Odrodzenia od skrzyżowania z ul. Mikołaja z Ryńska do ul. Drzymały - realizacja zadania uzależniona od pozyskanych środków.

5. W ramach realizacji uchwały Rady Miejskiej w zakresie utwardzania ulic w mieście asfaltem i kamieniem wapiennym oraz utwardzania asfaltem dróg gminnych na terenach wiejskich:

a) w 2007r. wykonano remont odcinka drogi gminnej w Bielsku (prowadzącej w kier. Szychowa) – ułożono nawierzchnię z destruktu asfaltowego wraz z jej powierzchniowym dwukrotnym utwaleniem emulsją drogową i grysami.

b) w 2008r. wykonano remont drogi w Pluskowęsach (łączącej dwie asfaltowe

drogi gminne) oraz w Chełmoniu (na tzw. „Marchewce”) - nawierzchnię wykonano z tuczni wapiennego wraz z wgłębny bitumowaniem emulsją asfaltową oraz dwukrotnym powierzchniowym utwaleniem nawierzchni emulsją i grysami. Uchwałą Nr XIII/128/2008 z dnia 25 czerwca 2008r. Rada Miejska w Kowalewie Pom. ustaliła kolejność ulic i dróg przewidzianych do utwardzenia.

6. W ramach poprawy bezpieczeństwa i stanu technicznego dróg:

w 2007r.:

- wykonano remont chodnika na ul. Odrodzenia (lewa strona jadąc w kier. Chełmży na odcinku od Pl. Wolności do skrzyżowania z ul. Działkową) - kostka polbrukowa, obrzeża i krawężniki zostały przekazane przez Rejon Dróg Wojewódzkich. Wyznaczono również przejście dla pieszych na ul. Główny Dworzec (za wiaduktem),
- wykonano remont chodnika na ul. Słowackiego i na ul. Broniewskiego,
- destrukta asfaltowy pozyskany podczas modernizacji skrzyżowania drogi krajowej z drogami powiatowymi w Wielkiej Łące posłużył do utwardzenia ok. 200 mb odcinka drogi gminnej w Wielkiej Łące,
- z destrukta wykonano także zjazd (o długości 18 m) z drogi krajowej na drogę gminną w Elzanowie,
- 400 m odcinek asfaltowej drogi gminnej w Sierakowie został wyremontowany poprzez wykonanie powierzchniowego utwalenia emulsją drogową i grysami,
- pozyskany podczas remontu drogi krajowej gruz w ilości ok. 1.900 ton został pokruszony i wykorzystany do remontu dróg w Bielsku i Napolu (do naprawy drogi gminnej zniszczonej w wyniku ulewy) oraz do utwardzenia drogi osiedlowej przy ul. 1-Maja, poszerzenia ul. Kościuszki i naprawy poboczy drogi gminnej w m. Martyniec,
- pokruszonym gruzem remontowano również drogi w Sołectwach Nowy Dwór i Mlewo (w tym celu został zakupiony gruz w ilości 674,4 ton, dodatkowo koszty dostawy 72,9 ton gruzu pokrył mieszkaniec Nowego Dworu, natomiast mieszkańcy Mlewa wspomogli remont drogi kwotą w wysokości 2.000 zł),
- remonty kamieniem wapiennym przeprowadzono w 18 sołectwach. Sołectwa, ze środków będących w ich dyspozycji zakupiły 55 kursów kamienia wapiennego, ponadto koszty zakupu 5 kursów zostały pokryte przez mieszkańców Chełmonia, Pruskiej Łąki i Sierakowa,
- 18 Sołectw, które przeprowadziły remonty dróg zgodnie z ustalonymi kryteriami otrzymało dodatkowy kamień w ilości 104 kursów (4.945,1 t) i 22 kursy gruzu (530,4 t),
- w 4 sołectwach drogi zostały wyremontowane żuzlem w ilości 7 kursów (213 ton),
- w 14 sołectwach oraz na Osiedlu Brodnickim wykonano prace równiarką

- polegające na ukształtowaniu odpowiednich profili dróg ,
- zostało ścięte zawyżone pobocze drogi gminnej w m. Nowy Dwór w 2008r.:
  - przeprowadzono remont ul. Podborek (długość ulicy ok. 500 m), polegający na wykonaniu powierzchniowego utrwalenia emulsją drogową i grysami,
  - remonty kamieniem wapiennym przeprowadzono w 19 sołectwach. Sołectwa ze środków będących w ich dyspozycji zakupiły 94 kursy kamienia wapiennego, ponadto koszty zakupu 20 kursów zostały pokryte przez mieszkańców Chelmonia, Pruskiej Łąki, Srebrnik, Szychowa i Wielkiego Rychnowa,
  - pokruszonym gruzem wyremontowano odcinek drogi gminnej w Nowym Dworze (5 kursów gruzu zakupił sponsor),
  - 19 sołectwom, które przeprowadziły remonty dróg zgodnie z ustalonymi kryteriami, został przyznany dodatkowy kamień w ilości 229 kursów i 15 kursów gruzu,
  - w 3 sołectwach drogi zostały wyremontowane żuzłem w ilości 5 kursów,
  - w 9 sołectwach oraz na Osiedlu Brodnickim wykonano prace równiarką polegające na ukształtowaniu odpowiednich profili dróg.

Corocznie prowadzono remonty cząstkowe nawierzchni asfaltowych dróg gminnych w miejscowościach Martyniec, Sierakowo, Wielkie Rychnowo, Bielsk i Nowy Dwór. Uzupełniono brakujące oraz wymieniono zniszczone oznakowanie drogowe. Z myślą o utrzymaniu przejezdności dróg gminnych w okresach zimowych corocznie były zawierane stosowne umowy na odśnieżanie.

VII. OŚWIETLENIE DROGOWE

W latach 2006 – 2008 kontynuowano prace związane z modernizacją istniejącego oświetlenia ulicznego, w celu podwyższenia sprawności urządzeń oraz obniżenia kosztów eksploatacji.

W tym okresie:

- wymieniono 7 szt. lamp na Os. M. Konopnickiej na energooszczędne oprawy sodowe typu OCP 70,
- wymieniono lampę oświetleniową na ul. Młyńskiej wraz ze słupem na oprawę typu SGS 101/70W, którą zamontowano na słupie parkowym-betonowym,
- wymieniono słup oświetleniowy na chodniku łączącym ul. Fosą Jagiellońską z ul. Szkolną na słup OŻ-9 z zastosowaniem wysięgnika dwuramiennego.

Zainstalowano nowe punkty świetlne:

w 2006r.:

- w Wielkiej Łące – szt.1

w 2007r.:

- przy chodniku w Szychowie – szt.7
- w Wielkim Rychnowie – szt.1
- w Srebrnikach – szt. 1
- w Piątkowie – szt.1
- w Dylewie – szt.1
- na Placu 700lecia w Kowalewie Pom. - szt. 2

w 2008r.:

- przy chodniku w Szychowie – szt.1
- w Kiełpinach – szt. 2

Awarie oświetlenia drogowego były usuwane na bieżąco przez Zakład Energetyczny w ramach corocznie zawieranych umów.

VIII. EKSPLOATACJA WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI

1. Modernizacja sieci wodociągowej na odcinkach o wysokiej awaryjności oraz z rur azbestowych.

W roku 2006 dokonano wymiany sieci wodociągowej na odcinku 2.332 mb w miejscowości Mariany i Wielkie Rychnowo. W wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego, prace realizował Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Ostrowitem. Koszt zadania łącznie z dokumentacją wynosił 197.149,38 zł. Na realizację w/w zadania otrzymaliśmy pożyczkę z WFOŚiGW w Toruniu w wysokości 160.690 zł. Na przełomie 2007/2008r. zrealizowano zadanie wymiany sieci wodociągowej z materiałów różnych w miejscowości Wielka Łąka. Zadanie realizował Zakład Usługowo-Handlowy z Lipna. Koszt zadania łącznie z dokumentacją wynosił 354.230,98 zł brutto. Na realizację w/w zadania otrzymaliśmy pożyczkę z WFOŚiGW w Toruniu w wysokości 301.096 zł. Ponadto w roku 2008 dokonano wymiany sieci wodociągowej z materiałów różnych na ul. Podborek w Kowalewie Pomorskim oraz miejscowości Podborek. Zadanie realizował Rollstick-Toruń Sp. z o.o. z Torunia. Koszt zadania łącznie z dokumentacją wynosił 291.120,49 zł brutto. Na realizację w/w zadania otrzymaliśmy pożyczkę z WFOŚiGW w Toruniu w wysokości 218.340 zł.

2. Kontynuowanie modernizacji stacji uzdatniania wody w celu poprawy parametrów jakościowych wody.

W roku 2006 dokonano zakupu materiałów w celu wymiany przewodów technologicznych o długości 160 mb Ø 150 na Stacji Uzdatniania Wody w Marianach na wartość 8.303,32 zł. Prace w ramach kosztów eksploatacji realizował Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Ostrowitem.

W roku 2007 dokonano likwidacji 5 szt. otworów studziennych na terenie ujęcia wód podziemnych przy ul. Kościuszki w Kowalewie Pomorskim. Zakres prac obejmował

wykonanie projektu prac geologicznych, wykonanie robót polegających na demontażu obudow oraz opracowanie dokumentacji powykonawczej wraz z wnioskiem o wykreślenie zlikwidowanego ujęcia z katastru wodnego.

W 2008 roku wykonano otwór studzienny nr 3 oraz zlikwidowano studnie nr 1 na terenie ujęcia wód podziemnych w m. Wielka Łąka . Koszt zadania wraz z dokumentacją wyniósł 92.070 zł i został pokryty z pożyczki zaciągniętej w WFOŚiGW w Toruniu w wys. 65.450 zł oraz ze środków budżetu gminy.

3. Modernizacja oczyszczalni ścieków w Kowalewie Pomorskim.

Złożony w 2005r. wniosek o przyznanie dofinansowania na projekt pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków i centralnej przepompowni w Kowalewie Pomorskim” ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, uzyskał dofinansowanie w wysokości 846.036,80 zł, w tym 725.174,40 zł ze środków Funduszu i 120.862,40 zł z budżetu państwa. Zgodnie z zawartą umową z Przedsiębiorstwem Wielobranżowym „Biokonsult” Sp. z o.o. z Poznania, koszt robót budowlano-montażowych wyniósł 1.147.703,09 zł brutto. Realizacja zadania polegająca głównie na usprawnieniu procesu odwadniania i kompostowania osadu nastąpiła w IV kwartale 2007r.

4. Egzekwowanie przyłączeń nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Przeprowadzono kontrolę wszystkich nieruchomości położonych w granicach administracyjnych miasta pod kątem przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy nie posiadają przyłączeń prowadzone jest postępowanie zmierzające do uregulowania tego obowiązku.

5. Urynkowanie cen ścieków, sukcesywne odstępowanie od dopłat z budżetu.

Eksploatacją sieci wodociągowo-kanalizacyjnej zajmuje się Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Ostrowitem. Taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie miasta i gminy Kowalewo Pomorskie oraz wysokość dopłat do taryf dla odbiorców usług kanalizacyjnych zatwierdza Rada Miejska w Kowalewie Pomorskim w drodze podejmowanych uchwał.

Z tytułu dopłat do taryf dla odbiorców usług kanalizacyjnych gmina Kowalewo Pomorskie w 2006r. wydatkowała środki w wysokości 184.075,- zł, natomiast w 2007r. w wysokości 183.740,42 zł. W roku 2008r. odstąpiono od dopłat do taryf dla zakładów budżetowych, służby zdrowia, placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, zakładów usługowych, produkcyjnych i handlowych. Pozostawiono dopłaty do taryf dla gospodarstw domowych prowadzonych w ramach komunalnych, państwowych, spółdzielczych i prywatnych zasobów mieszkaniowych łącznie z gospodarstwami domowymi rolników indywidualnych, gospodarstw rolnych bez względu na formę organizacyjną. Na dopłaty w 2008 roku wydatkowano 190 tys.

IX. TERMOMODERNIZACJA

1. Docieplenie stropu i ścian budynku przy ul. Św. Mikołaja 5 w Kowalewie Pomorskim – realizacja uzależniona od pozyskanych środków.

2. Docieplono i wykonano elewację w Szkole Podstawowej Kowalewo Pomorskie na wartość 207.362 zł

3. Po przeprowadzeniu analizy ekonomicznej modernizacja kotłowni w celu zmiany nośnika ciepła z oleju opałowego na gaz w budynku przy ul. Św. Mikołaja 5 w Kowalewie Pomorskim. Zadanie to będzie możliwe do realizacji po wykonaniu modernizacji sieci przez Zakład Gazowniczy.

W związku z brakiem realizacji modernizacji sieci przez Zakład Gazowniczy, zadanie zmiany nośnika ciepła z oleju opałowego na gaz w budynku przy ul. Św. Mikołaja 5 w Kowalewie Pom. do chwili obecnej nie mogło być zrealizowane.

4. Podejmowanie przedsięwzięć termomodernizacyjnych w celu zmniejszenia strat energii cieplnej w komunalnych budynkach mieszkalnych oraz obiektach użyteczności publicznej, a także prowadzenie działań informacyjno-propagandowych, zmierzających do zachęcania mieszkańców gminy do termomodernizacji budynków wielorodzinnych i indywidualnych.

W roku 2006 z funduszu remontowego Wspólnoty Mieszkaniowej wykonano prace izolacyjne tj. docieplono jedną ścianę szczytową budynku przy ul. Szkolnej 7 w Kowalewie Pom. Koszt docieplenia wynosił 20.768,70 zł. W roku 2007 rozbudowano i docieplono budynek socjalny przy ul. 1- Maja 13 za kwotę 125.167 zł. Wymieniono pokrycie dachowe budynku nr. 6 w Chełmoniu za kwotę 114.958 zł. W roku 2008 rozbudowano i wyremontowano budynek przy ul. 1-Maja 11 za kwotę 82.982 zł oraz dokonano docieplenia budynku nr.15 przy ulicy 23 Stycznia.

W latach 2007-2008 wymieniano 107 okien w mieszkaniach komunalnych za kwotę 55.122 zł.

5. Wspieranie inicjatyw mieszkańców w zakresie zmiany sposobu ogrzewania i tworzenia proekologicznych źródeł energii.

W m-cu grudniu 2001r. Rada Miejska w Kowalewie Pomorskim zatwierdziła opracowane założenia energetyczne do planu zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe na okres najbliższych 20 lat. Założenia zawierają strategię rozwoju gminy w sektorze energetycznym m.in.:

- a) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
- b) wykorzystanie proekologicznych źródeł energii,
- c) likwidację źródeł niskiej emisji.

W celu stworzenia możliwości pozyskania alternatywnych źródeł energii w 2000 roku podjęto w Zakładzie Gazowniczym w Bydgoszczy działania w zakresie budowy sieci gazowniczej na Osiedlu Brodnickim w Kowalewie Pomorskim oraz we Frydrychowie. Małe zainteresowanie tym tematem ze strony mieszkańców

spowodowało, że rozbudowa sieci gazowej była dla Zakładu Gazowniczego nieopłacalna.

Ponownie sprawa rozbudowy sieci niskiego ciśnienia była szczegółowo dyskutowana na zebraniach mieszkańców Osiedla Brodnickiego w m-cu kwietniu 2004r. i czerwcu 2005r. przy udziale przedstawiciela Zakładu. Wobec „mało elastycznej” oferty ponownie nie było zainteresowania mieszkańców.

6. Zabieganie o modernizację sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia wraz z rozbudową.

Opracowany w 2001r. plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru gminy Kowalewo Pom. przewiduje potrzebę rozbudowy sieci gazowej wysokiego ciśnienia. Gazyfikację gminy należy prowadzić etapowo, z zachowaniem ciągów technologicznych projektowanego układu gazociągów. Rozwój sieci gazowej uzależniony będzie od zaangażowania środków finansowych przez Zakład Gazowniczy.

X. PRYWATYZACJA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

Nadzór nad działalnością ZGKiM Sp z o.o. w celu uzyskiwania poprawnych wyników ekonomicznych.

Sfera gospodarki komunalnej ma zasadnicze znaczenie dla mieszkańców miasta i gminy. W interesie gminy i jej mieszkańców jest, aby działalność w tym względzie była jak najtańsza. Wypełniając swoje obowiązki, funkcjonująca przy Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, rada nadzorcza sprawowała stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Prowadzono okresowe oceny działalności spółki. Podstawą do oceny były uzyskiwane przez Zakład wyniki ekonomiczne oraz zakres i jakość świadczonych usług. Obecnie, biorąc pod uwagę aktualną kondycję finansową istniejącej spółki, prowadzenie procesu prywatyzacji jest ekonomicznie nieuzasadnione.

XI. KULTURA I SZTUKA

1. Modernizacja i nadbudowa Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Kowalewie Pom. została zakończona w m-cu listopadzie 2007 roku i budynek został oddany do użytku. Przypomnijmy, że za kwotę ok. 1 mln zł. nadbudowano piętro nad istniejącym obiektem, dobudowano klatkę schodową. Zainstalowano windę towarową oraz windę i toalety dla osób niepełnosprawnych. Cały obiekt ocieplono i pokryto nową elewacją. Modernizacja Miejsko- Gminnego Ośrodka Kultury w Kowalewie Pomorskim zyskała uznanie wybitnego gremium fachowców. W XII edycji Ogólnopolskiego Konkursu "Modernizacja Roku" komisja w skład której wchodził specjalista z ministerstwa infrastruktury, oświaty, kultury, generalnego konserwatora zabytków i nadzoru budowlanego oceniła 630 obiektów zmodernizowanych w roku 2007. Dokładnie przeanalizowano ich stan pierwotny i oceniono w terenie ostateczne rezultaty. Wśród wyróżnionych znalazł się Dom Kultury w Kowalewie Pom. Znaleźliśmy się w najlepszej dziesiątce, wśród

odrestaurowanych za kilkadziesiąt milionów pałaców, mostów, kościołów, kompleksów oświatowych i teatrów z całej Polski.

2. Powiększony został plac rekreacyjny za budynkiem Domu Kultury i wyłożony kostką polbrukową, zdemontowane zostało w części ogrodzenie. Planowane jest wyrównanie dalszego placu, obsianie trawą oraz obsadzenie krzewami wokół budynku.

3. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury składa wnioski zarówno do Ministerstwa Kultury oraz Urzędu Marszałkowskiego na dofinansowanie imprez organizowanych przez nasz Ośrodek oraz na pozyskanie środków na wyposażenie. Pozyskujemy także środki finansowe od lokalnych firm i prywatnych osób. Śledzimy również możliwości pozyskania dofinansowania ze środków unijnych.

4. W Bibliotece Miejskiej w Kowalewie Pomorskim znajduje się czytelnia internetowa Ikonka; komputer posiada także Biblioteka w Wielkim Rychnowie. Biblioteka Miejska w roku bieżącym złożyła wniosek do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu na informatyzację Bibliotek z terenu miasta i gminy. Niestety nie uzyskaliśmy dofinansowania. W miarę możliwości nadal będziemy starali się o pozyskanie dofinansowania na zainformatyzowanie bibliotek.

5. W związku pozyskaniem nowych pomieszczeń w budynku M-GOK poszerzono ofertę kulturalno - rozrywkową. Powstały nowe kółka zainteresowań m. in.: nauka gry na pianinie, koło fotograficzne, nauka języków obcych, klub bilardowy. Wprowadzane są nowe imprezy kulturalne: wieczory melomana, prezentacje artystyczne, jesienne impresje artystyczne, festyny wyjazdowe „Z wizytą u was”, wakacje z dziećmi organizowane przez Dom Kultury i Bibliotekę, Mikołajki dla dzieci.

XII. OŚWIATA I WYCHOWANIE

1. W ramach 0,6% rezerwy subwencji ogólnej pozyskano środki finansowe z przeznaczeniem na modernizację pomieszczeń w wysokości 37.854,00 zł oraz 60.000,00 zł z przeznaczeniem na wyposażenie szkół. W ramach programu pracownice komputerowe dla szkół pozyskano pracownice dla SP w Wielkim Rychnowie i Kowalewie Pomorskim na ogólną wartość 87.180,32 zł. 6.400,00 zł pozyskano w ramach programu „Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach” na instalację monitoringu w SP Kowalewo Pomorskie.

Gmina pozyskała w 2007 również środki finansowe w wysokości 49.889,20 zł na realizację zajęć pozalekcyjnych w ramach programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży objętych Rządowym programem wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych”.

2. Komisja Oświaty Kultury i Zdrowia RM w każdej kadencji dokonuje wizytacji placówek oświatowych na terenie gminy. Celem tej wizyty jest zapoznanie się z warunkami pracy w danej szkole, ustalenie potrzeb w zakresie inwestycji, remontów i modernizacji. Ostatni objazd placówek oświatowych miał miejsce 13 czerwca 2007

roku. W dniu 31 października 2007r. Rada Miejska podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia zadań w zakresie inwestycji, remontów i modernizacji w poszczególnych szkołach na terenie gminy Kowalewo Pomorskie. Realizacja tego planu została poddana pierwszej ocenie Komisji Oświaty, Kultury i Zdrowia na posiedzeniu w dniu 17 września 2008r. Korzystając ze środków pozyskanych z zewnątrz oraz środków własnych, poprawiono bazę w poszczególnych szkołach w następujący sposób:

SP Pluskowęsy:

- a) poprawiono estetykę wjazdu do szkoły poprzez ułożenie kostki polbrukowej na wartość zadania 68.162,39 zł,
- b) docieplono część budynku wraz z wykonaniem elewacji na wartość 51.568,54 zł,
- c) wykonano wylewki wielowarstwowe w 3 izbach lekcyjnych na wartość 11.750,00 zł.

SP W. Rychnowo:

- a) wymieniono piec centralnego ogrzewania, wartość zadania 22.510,00 zł,
- b) zlikwidowano pęknięcia i rysy wraz z pomalowaniem hali sportowej,
- c) naprawiono dach i zlikwidowano zacieki na łączniku szkoły – wartość zadania 12.133,00 zł,
- d) wymieniono posadzki i wyremontowano schody w starej części szkoły – wartość zadania 4.483,00 zł.

SP Wielka Łąka:

- a) poprawiono estetykę placu apelowego, chodników i dróg dojazdowych na wartość 120.399,51 zł,
- b) wykonano docieplenie ścian i naprawę dachów na budynku szkoły na wartość 197.122,97 zł.

SP Kowalewo Pomorskie:

- a) docieplono i wykonano elewację szkoły – wartość zadania 207.362,00 zł,
- b) poprawiono estetykę placu apelowego chodników i dróg dojazdowych na wartość 171.661,32 zł,
- c) systematycznie wymieniane jest oświetlenie i drzwi do poszczególnych pomieszczeń na wartość około 50.000,00 zł,
- d) zmodernizowano i doposażono stołówkę na wartość 33.356,75 zł.

Przedszkole Publiczne

- a) wymieniono meble i krzesła na wartość 6.855,00 zł,

- b) uzupełniono pomoce dydaktyczne na wartość 1.600 zł,
- c) uzupełniono i poprawiono wyposażenie kuchni na wartość 1.700,00 zł,
- d) zakupiono kopiarke w cenie 1.700,00 zł.

XIII. SPORT I KULTURA FIZYCZNA

1. Zakres działania stowarzyszeń kultury fizycznej jest bardzo szeroki i skierowany do różnych grup wiekowych. W LKS „Promień” działa sekcja piłki nożnej z 4 drużynami, sekcja piłki ręcznej, sekcja piłki siatkowej, szachowa oraz lekkoatletyczna, a droga do tworzenia kolejnych sekcji w tym klubie jest otwarta. W szkołach funkcjonują UKS, w których istnieje możliwość rozwijania swoich zainteresowań w różnych dyscyplinach sportu. Nic też nie stoi na przeszkodzie, aby tworzyć kolejne sekcje zgodnie z zainteresowaniem dzieci i młodzieży. W celu wypełnienia czasu wolnego dzieciom i młodzieży w 2007r. z Ministerstwa Sportu i Turystyki pozyskano kwotę 30 tys. zł na zajęcia sportowo- rekreacyjne dla uczniów. W ramach przyznanych środków, z różnych form zajęć sportowych skorzystało 1.300 uczniów ze wszystkich szkół na terenie gminy. Odbywano zajęcia z piłki siatkowej, koszykowej, nożnej, ręcznej, unihokeja, gimnastyki, fitnessu, szachów, tenisa stołowego, kolarstwa. Zorganizowano wyjazdy na basen oraz lodowisko.

2. Wspierane są wszystkie oddolne inicjatywy w zakresie budowy i modernizacji obiektów sportowo - rekreacyjnych. Nowe boiska sportowe powstały m.in. w Piątkowie, Marianach, Sierakowie, Pruskiej Łące, Srebrnikach, na Osiedlu Gł. Dworzec i Osiedlu Brodnickim. W budowie znajduje się boisko w Bielsku i Borównie. Place zabaw dla dzieci wybudowano w Kiełpinach, Piątkowie i Srebrnikach. Dzięki wsparciu mieszkańców zyskały na estetyce obiekty użyteczności publicznej, które podane były modernizacji, a tereny wokół z nich zostały zagospodarowane. Wybudowano świetlicę na Osiedlu Brodnickim. W ten sposób podwyższono standard świetlicy w Bielsku, Mlewie , Mlewcu, Wielkim Rychnowie, Chełmońcu, Chełmoniu, Marianach, Lipienicy i Srebrnikach. Mieszkańcy sołectw, przy wsparciu organizacji działających na wsi, są organizatorami festynów, pikników rodzinnych, zabaw okazjonalnych, dożynek sołeckich, zawodów sportowych, w tym turniejów piłkarskich, tenisa stołowego, wyścigów kolarskich, imprez biegowych, turnieju strzeleckiego.

3. W zakresie poprawy bazy sportowej: urządzono boisko do gier zespołowych w Srebrnikach, boisko do piłki nożnej na Osiedlu Brodnickim w Kowalewie Pomorskim, kontynuowane jest urządzenie boisk w Marianach, Pruskiej Łące, Borównie, Bielsku.

Na bieżąco poprawiana jest estetyka stadionu miejskiego.

Dokonano remontu kapitalnego łącznie ze zmianą konstrukcji dachu sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Wielkiej Łące, dokonano modernizacji instalacji elektrycznej, wymieniono tynki i parkiet oraz wymieniono stolarke okienną z drewnianej na PCV. Poprawiono estetykę sali gimnastycznej w Kowalewie Pomorskim wraz z wymianą oświetlenia, sali gimnastycznej w W.Rychnowie. W

ramach rządowego programu „Orlik 2012” rozpoczęto budowę kompleksu boisk wielofunkcyjnych w Kowalewie Pom.

4. Aktualnie gmina jest w posiadaniu Folderu Kowalewa Pomorskiego, planu miasta oraz dwóch rodzajów widokówek, które są rozpowszechniane przy okazji organizowanych imprez na terenie gminy, powiatu, województwa, kraju. W ramach działań LGD „Dolina Drwęcy” wydano przewodnik turystyczny „Dolina Drwęcy”, który zawiera propozycje tras turystycznych.

Również w ramach środków LGD „Dolina Drwęcy” na terenie gminy ustawiono 4 plansze (Chełmonie, Pluskowęsy, Wielka Łąka oraz m. Kowalewo Pomorskie), zawierające rys historyczny zabytków tych miejscowości.

Wydawany jest Goniec Kowalewski w nakładzie średnio 400 szt/m-cznie.

Utworzono stronę internetową Gońca Kowalewskiego, którą prowadzi MGOK, założono również dział „Z ostatniej chwili...”, który stał się ważnym źródłem bieżącej informacji, a także istotnym narzędziem promocji miasta i gminy.

O planach i zamierzeniach w naszej gminie można również przeczytać na kolejnej stronie internetowej pod adresem www.kowalewopomorskie.pl

Udział w imprezach targowych:

Na wspólne stoisko Województwa Kujawsko- Pomorskiego organizowane na targach przekazywane są materiały promocyjne (głównie foldery, widokówki) Kowalewa Pom. (prezentacja odbywa się nieodpłatnie). Z uwagi na wysokie koszty w stosunku do posiadanych materiałów promocyjnych gmina nie wykupuje stoisk odrębnie.

5. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, kulturalnym i sportowym realizowano poprzez organizację imprez integracyjnych – Spotkania osób niepełnosprawnych, połączonych z imprezą o charakterze integracyjnym „Spotkania Integracyjne”, realizowaną od roku 2001 przy udziale RW LZS w Toruniu. Corocznie w imprezie tej uczestniczy ponad 400 osób z całego województwa kujawsko - pomorskiego. W trosce o osoby niepełnosprawne zlikwidowano wiele barier architektonicznych, wykonano podjazdy do budynków użyteczności publicznej, głównie do szkół. Przy nowobudowanych i modernizowanych chodnikach wykonano łagodne zjazdy, zamontowano windę dla niepełnosprawnych w nowo oddanym budynku dydaktycznym gimnazjum, Miejsko - Gminnym Ośrodku Kultury i SP ZOZ w Kowalewie Pomorskim.

XIV. OPIEKA SPOŁECZNA

1. Współpracując ze Stowarzyszeniem na Rzecz Ochrony Zdrowia opracowywano programy tematyczne w związku z którymi pozyskano dodatkowe środki .

w 2006r. pozyskano łącznie 36.184,00 zł na programy adresowane do :

a) dzieci i młodzieży,

- b) osób niepełnosprawnych,
- c) grup osób bezdomnych.

w 2007 r. pozyskano łącznie 129.581,85 zł na programy adresowane do :

- a) dzieci i młodzieży,
- b) uczniów niepełnosprawnych,
- c) grup osób bezdomnych.

W 2008r. na dzień 19 grudnia opracowując programy dodatkowo pozyskano środki w wys.291.329,65 zł

Łącznie w latach 2006 -2008 do 20 grudnia pozyskano kwotę w wys. 457095,50 zł.

2. Współpracując ze Stowarzyszeniem Banku Żywności w Toruniu opłacamy roczną składkę członkowską pozyskujemy żywność.

W roku 2006 opłacono składkę członkowską w wys. kwocie 8.300,00 zł, natomiast pozyskano towar na kwotę 23.358,00 zł. W ramach programu dostarczania żywności dla najuboższej ludności UE w 2006 otrzymaliśmy 70.894 kg żywności oraz 28.855 litrów mleka. W roku 2007 opłacono składkę członkowską w kwocie 8.200,00 zł, a pozyskano towar na łączną kwotę 44.771,00 zł. W ramach programu dostarczania żywności dla najuboższej ludności UE w 2007 otrzymaliśmy 91.645 kg żywności oraz 44.220 litrów mleka, na dzień 19 grudnia 2008r. opłacono składkę w wys. 11950,00zł natomiast pozyskano towar na łączną kwotę 45.814 zł. W ramach programu dostarczania żywności dla najuboższej ludności UE w 2008 otrzymaliśmy 72.842 kg żywności oraz 48.601 litrów mleka. Szczegółowe informacje przedstawione zostały w rocznych sprawozdaniach. Przy współpracy z bankiem żywności przy pomocy uczniów z Zespołu Szkół w Kowalewie Pom., w okresach przedświątecznych przystępowano do akcji zbiórki żywności. W roku 2006 przeprowadzono 3 zbiórki pozyskano 591kg żywności. W roku 2007 przeprowadzono 2 zbiórki pozyskano 350 kg żywności. W 2008 r. na dzień 19 grudnia przeprowadzono 2 zbiórki pozyskano 451 kg żywności. Pozyskana żywność przekazana została na rzecz osób najbardziej potrzebujących.

W celu złagodzenia potrzeb w zakresie odzieży ,sprzętu gospodarstwa domowego tut. Ośrodek występował z apelem o przekazywanie do społeczeństwa .Społeczeństwo odpowiedziało na apel pozytywnie.

3. Od 2006r. zaczął działać w Kowalewie Pomorskim Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy. Spotkania w których udział biorą pracownik socjalny, policjant, kurator sądowy, organizowane są w każdy pierwszy piątek miesiąca.

XV. PRACE INTERWENCYJNE, ROBOTY PUBLICZNE, STAŻE , PRZYGOTOWANIA ZAWODOWE, PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

1. W latach 2006- 2007 podejmowana była współpraca z Powiatowym Urzędem

Pracy w Golubiu - Dobrzyniu w zakresie organizacji prac interwencyjnych, robót publicznych, staży, przygotowań zawodowych i prac społecznie użytecznych.

Poniższy materiał przedstawia zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych ilość zawieranych umów w ramach przygotowania zawodowego i staży oraz prac społecznie użytecznych w mieście i gminie Kowalewo Pomorskie.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Stan na dzień 31.12.2006r.</i>	<i>Stan na dzień 31.12.2007r.</i>	<i>Stan na dzień 30.11.2008r.</i>
Prace interwencyjne	60	65	42
Roboty publiczne	8	18	23
Staże	50	62	35
Przygotowania zawodowe	59	47	30
Prace społecznie użyteczne	95	130	111

2. Na bieżąco na tablicy ogłoszeń wywieszane są informacje na temat ofert pracy otrzymywane z Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu -Dobrzyniu, a także na temat ofert prywatnych pracodawców, ponadto organizowane są spotkania na prośbę pracodawców w celu pozyskania pracowników z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie.

XVI. OCHRONA ZDROWIA

1. Modernizacja i doposażenie obiektów SP ZOZ, w tym zakup , przy udziale środków pozyskanych w ramach ogłaszanych programów.

Gmina Kowalewo Pomorskie otrzymała w 2008r. dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację projektu pn. Likwidacja barier architektonicznych w obiektach SP ZOZ w Kowalewie Pomorskim i Wielkim Rychnowie w ramach Programu wyrównywania różnic między regionami.

W ramach projektu wykonano: podjazd dla niepełnosprawnych w Przychodni w Kowalewie Pomorskim i Ośrodku w Wielkim Rychnowie, wymianę drzwi zewnętrznych w obu budynkach z likwidacją progów, licowanie ścian płytkami w gabinetach lekarskich, malowanie pomieszczeń objętych zakresem robót. Koszt realizacji projektu wyniósł 82. 666 zł. Kwota dofinansowania ze środków PFRON - 57.804 zł .Własne środki przeznaczone na realizację projektu – 24.862 zł .Roboty zakończono w miesiącu październiku.

2. Realizacja programów w zakresie promocji zdrowia .

W bieżącym roku w dniach 11 kwietnia, 23,24,25 czerwca br. odbyły się badania mammograficzne w ramach populacyjnego programu wczesnego wykrywania raka piersi. Badania przeprowadziły dwie firmy: Ośrodek Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów w Poznaniu oraz Fado S. A. z Gdańska. Akcje cieszyły się dużym zainteresowaniem, z badań skorzystało blisko 200 osób. Na mammografię zostały

zaproszone Panie w wieku od 50-69 lat, które w ciągu dwóch lat nie korzystały z badań bezpłatnych finansowanych z NFZ. Ponadto Gmina Kowalewo Pomorskie przystąpiła do Regionalnego Programu Przeciwnowotworowej Edukacji Młodzieży Szkół Ponadgimnazjalnych, którego realizację zaplanowano na miesiące październik – listopad. Program jest skierowany do osób w wieku od 16 do 19 roku życia. Celem programu jest podniesienie stanu świadomości zdrowotnej społeczeństwa w zakresie wiedzy o nowotworach złośliwych przez:

- wytworzenie prawidłowych nawyków prozdrowotnych w celu zapobiegania oraz wczesnego wykrywania nowotworów,
- umiejętność dostrzegania niepokojących objawów, które mogą sugerować chorobę nowotworową,
- zminimalizowanie lęku przed rakiem poprzez pokazanie wczesnej diagnostyki i skuteczności leczenia.

Programem zostaną objęci uczniowie Zespołu Szkół w Kowalewie Pomorskim.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej realizuje w roku 2008 Program Profilaktyki Chorób Odytoniowych, którego koordynatorem jest Pan Dr Janusz Pawłowski – specjalista chorób płuc. Program adresowany jest do osób powyżej 18 r. życia palących papierosy, w tym – w zakresie diagnostyki POCHP- przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, w szczególności do kobiet i mężczyzn pomiędzy 40 a 65 rokiem życia, którzy nie mieli wykonanych badań spirometrycznych w ramach programu profilaktyki POCHP w ciągu ostatnich 36 miesięcy, u których nie zdiagnozowano wcześniej POCHP, przewlekłego zapalenia oskrzeli lub rozedmy.

Poza tym SP ZOZ w Kowalewie Pomorskim realizował Program Profilaktyki Zdrowotnej skierowany do szkół naszej Gminy. W ramach zajęć szkolnych rozpowszechniano wiedzę z zakresu profilaktyki zdrowotnej w następujących tematach:

- promocja zdrowia
- życie w rodzinie
- zdrowie psychiczne
- życie bez nałogu
- zdrowy styl odżywiania
- bezpieczeństwo w życiu codziennym
- higiena osobista i higiena otoczenia
- ruch w życiu człowieka

W ramach współpracy z samorządem gminnym Pracownicy SP ZOZ wykonywali badania przesiewowe podczas imprez kulturalno – sportowych.

3. Pozyskiwanie wykwalifikowanej kadry medycznej. W przychodni w Kowalewie Pomorskim pozyskano lekarzy następujących specjalności: dermatolog, 2 ginekologów, diabetolog, urolog, kardiolog, ortopeda, specjalista USG.

XVII. SPRAWY OBYWATELSKIE

1. Z zakresu przeciwpożarowego

- a) Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnych sukcesywnie zostały wyposażone w niezbędny sprzęt, taki jak: mundury bojowe, węże, hełmy, buty specjalne. Zakupiono motopompę pływającą dla OSP Srebrniki.
- b) Rozbudowy zaplecza garażowo - technicznego. W obecnej chwili nie realizuje się z uwagi na brak dofinansowania z Komendy Głównej PSP.
- c) Dokonano zakupu samochodu bojowego lekkiego dla OSP Wielkie Rychnowo.

2. Z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego

W Szkołach Podstawowych, Gimnazjum i Zespole Szkół w latach 2006 - 2008 przeprowadzono 50 programów edukacyjnych z zakresu porządku i bezpieczeństwa publicznego.

XVIII. FINANSE

1. Funkcjonuje indywidualny tryb stosowania ulg w postaci odroczeń i umorzeń przedsiębiorcom należności podatkowych stanowiących dochody gminy.

2. Analizie poddano możliwości pozyskania środków finansowych na realizację zadań strategicznych z różnych źródeł zwrotnych. Korzystano z preferencyjnych pożyczek pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na zadania i zakupy inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska, stanowiących źródło najkorzystniejsze.

3. Obowiązek wdrożenia programu informatycznego umożliwiającego wspólne przekazywanie danych do pliku XML, upływa dla Starostwa Powiatowego z dniem 31.12.2010 r. Gminy mają obowiązek dostosować funkcjonujące oprogramowanie do końca następnego roku, w którym otrzymały informację o gotowości powiatu do przekazywania danych w formacie SWDE/ standard wymiany danych ewidencyjnych/.

4. Kontynuowane jest systematyczne przeprowadzanie u podatników kontroli prawidłowości podanych w deklaracjach podstaw opodatkowania ze stanem faktycznym. Wzmoczone zostały działania egzekucyjne.

USPRAWNIENIA W URZĘDZIE MIEJSKIM

Zakupiono zestawy do wykonywania podpisów elektronicznych wraz z certyfikatami kwalifikowanymi umożliwiającymi składanie podpisów elektronicznych. Założono skrzynkę podawczo - odbiorczą na darmowej platformie E-PUAP udostępnionej przez MSWiA.

**Zadania nie ujęte w planie na kadencje 2006-2010
i w jego sprawozdaniu za I połowę, a zrealizowane.**

Osiągnięcia gospodarcze

2008

LOKALNE

- modernizacja studni głębinowej w Wielkiej Łące- 88tys zł
- remont drogi w Pruskiej Łące- 196tys, z czego FOGR 76tys.
- droga Frydrychowo Otoruda- opracowana dokumentacja za 50tys.
- plac zabaw w Srebrnikach – 17.500zł
- zakup sprzętu komputerowego - dotacja w 100% z budżetu państwa i marszałka- 9.400zł

PONADLOKALNE

- zjazd w Dźwierznie

Rok 2007

- Budowa świetlicy Os. Brodnickiego – 532tys. z czego dofinansowanie w wys. ok. 200tys.
- Modernizacja świetlicy w Bielsku – 101tys. z czego dofinansowanie w wys. ok. 61tys.

Sukcesy sportowe

2007

- Sandra Czerwińska- 3 x złoto: na Mistrzostwach Polski Juniorów w Spale, Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Stalowej Woli
- Agnieszka Lewandowska- Srebro na Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Stalowej Woli

2008

- Seniorzy piłki nożnej w IV lidze
- szczypiornistki w II lidze
- kolarze Wylamowicz i Wontorowski na I i II miejscu w klasyfikacji „Nadziei Olimpijskich”
- Dawid Rumiński, Damian Falkowski- udział w reprezentacji Polski w Meczku Lekkoatletycznym w Mediolanie- I miejsce
- Dawid Rumiński, Damian Falkowski Sandra Czerwińska- udział w reprezentacji Polski w Meczku Lekkoatletycznym w Polska- Niemcy
- Sandra Czerwińska i Dawid Rumiński- złoto indywidualnie na Letniej Olimpiadzie w Bydgoszczy, Damian Falkowski- złoto w sztafecie na Letniej Olimpiadzie w Bydgoszczy
- powołania do szkolenia w kadrze narodowej juniorów otrzymali: Sandra Czerwińska, Damian Falkowski, Dawid Rumiński
- XVIII Międzynarodowy Turniej Szachowy w Grudziądzu: w kategorii dziewcząt do

- 16 lat Ewelina Parda zajęła I miejsce, a Magdalena Wawrzonek II miejsce.
- Michael Midura, 3 razy złoto w kategorii 3,2,1 kyu na Międzywojewódzkich Zawodach Młodzików w karate tradycyjnym w Gdyni.
  - gmina laureatem Sportowego Turnieju Miast- III miejsce w Polsce- nagroda w wys. 19.831zł

Wydarzenia kulturalno- sportowe

2007:

- Marta Moszczyńska- Opolskie Debiuty,
- ściągnięcie relikwii Jana Pawła II oraz Marii Luizy Merkert
- II Gala Boksu oraz II Dwubój Siłowy
- tournée Chóru 730-lecia Miasta po Litwie

2008:

- 100-lecie Zespołu Szkół
- 60 Turniej Piłki Nożnej
- Nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta siostrze Monice Gojtowskiej,
- Okręgowa Wystawa Gołębi Poczтовых
- Wigilia Powiatowa OSP
- Zjazd Wojewódzki PSL
- otrzymanie tytułu „Przyjaciel zabytków”
- XV Międzynarodowy Turniej Szachowy,
- III Dwubój Siłowy

Wydarzenia gospodarcze 2008r.

- podpisanie listu intencyjnego na obwodnicę,
- otwarcie podstrefy ekonomicznej
- Powiatowe spotkanie pracowników Opieki Społecznej
- X lecie Świetlicy Socjoterapeutycznej
- Walne Posiedzenie członków stowarzyszenia budowy autostrady A1

Szczególne wizyty oraz goście

2007

- politycy: Marszałek P. Całbecki, poseł Eugeniusz Kłopotek, dyr. Woj. Urzędu Pracy Adam Horbulewicz,
- sportowcy: Paweł Skrzecz, Dariusz Snarski (boksery)
- Telewizja TVB „Goniec Prowincjonalny”
- Radio PIK "Program Rendez Vous"
- Kompozytor Janusz Tylman,
- Poeci: Wanda Chotomska, Henryk Klimek,

2008

- politycy: prezydent RP Lech Wałęsa, Podsekretarz MSWiA Zbigniew Sosnowski, Marszałek Piotr Całbecki, Wojewoda Rafał Bruski, w-ce Wojewoda Dariusz Kurzawa, ambasador Indii w Polsce Chandra Mohan Bhandari, minister rolnictwa Marek Sawicki, posłowie i senatorowie: M. Filar, G. Karpiński, E. Kłopotek, E.

Kierzkowska, M. Wojtczak, J. Wyrowiński,

- prezes Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Teresa Kamińska, prezes Toruńskich Zakładów Materiałów Opatrunkowych Jarosław Józefowicz,
- dyr. Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z Bydgoszczy Marek Kowalczyk,
- ks. biskup Andrzej Szamocki, siostra prowincjalna Zakonu Sióstr Elżbietanek Samuela Werbińska z Watykanu,
- sołtysi z gminy Chełmża,
- górale z Podkarpackiej Lokalnej Grupy Działania

Burmistrz Miasta odwiedził:

2007

- dyr. Generalnej Dyr. Dróg Krajowych i Autostrad Zbigniewa Kotlarka

2008

- prezydenta Lecha Wałęsę
- ministra Zbigniewa Sosnowskiego
- poseł Ewę Kierzkowską
- dyr. GDDKiA
- otwarcie autostrady A1 – I etap do Nowych Marz,
- 15- lecie Woj. Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

Przeciwdziałanie bezrobociu

Projekt „Pracujące osoby powyżej 45-tego roku życia z Komputerem na TY”
56.600zł.